

**Boj, bližina,
poslanstvo (7) –
»Svoje življenje dam,
da ga spet
prejmem«.
Krščanski pomen
daritve (1. del)**

Če je kristjan pripravljen na to, da se posti, da se žrtvuje za druge, če zmore trpljenje nositi z veseljem, je to zato, ker noče pustiti Gospoda samega z bremenom vsega zla in trpljenja tega sveta.

8. Apr. 2026

»Ti ljudje [...] vznemirjajo naše mesto in oznanjajo običaje, katerih mi ne smemo sprejeti in ne spolnjevati, ker smo Rimljani« (Apd 16,20-21).

Pavlovo in Silovo oznanjevanje prekine naraščajoč hrup, ki naposled preraste v nemir in se konča z javnim bičanjem in priporom. To je le eden izmed številnih dogodkov v Apostolskih delih, ki kažejo na sovražnost, katere so bili od samega začetka deležni oznanjevalci evangelija. Apostoli in prvi kristjani so bili mnogokrat zaprti, ponižani in napadeni. Najbolj pa pri vsem tem pritegne pozornost njihova umirjenost, s katero so se na to odzivali.

V tem prizoru se Pavel in Sila nahajata v ječi, njuni telesi sta otrpli od bičanja, um pa še vedno pretresen

spričo javnega ponižanja, ko »okoli polnoči molita in pojeta Bogu hvalnice, drugi jetniki pa ju poslušajo« (prim. Apd 16,25). Njun odziv je podoben odzivu apostolov v Jeruzalemu po tem, ko so bili povsem brez razloga prebičani: »apostoli so zapustili véliki zbor, veseli, da so bili vredni trpeti zasramovanje zaradi Imena« (Apd 5,41).

Zgodovina krščanstva je polna mož in žena, mladih in starih, ki trpljenje prenašajo z duhovnim, človeško gledano osupljivim veseljem. To je drža, ki utegne zbuditi presenečenje v katerikoli dobi, zlasti pa v družbah, ki krščanstva ne poznajo oziroma so ga izgubile izpred oči.

Danes se včasih ponavlja osuplost, ki jo je čutiti v Pismu Diognetu iz 2. stoletja, ko govori o tem, da kristjani kažejo način življenja, ki vzbuja čudenje in je po mnenju mnogih »paradoksalno«. Med številnimi

značilnostmi življenja prvih kristjanov, ki so bile v nasprotju z njihovim okoljem, je bil nedvomno tudi njihov odnos do užitka in bolečine, njihov način reagiranja na trpljenje in njihova pripravljenost na žrtev: »Nespoznani so in obsojani, pobijani, pa vendar oživljajo [...]. Žalijo jih, toda oni blagoslavlajo. Objestno se iz njih norčujejo, oni pa izkazujejo spoštovanje. Le dobro delajo, kaznujejo pa jih kot zločince. Toda ko jih kaznujejo, se oni veselijo, saj so oživljeni.«^[1] Dejstvo, da so ti ljudje v trpljenju našli življenje, je presegalo vsakršno umevanje ljudi v njihovem okolju. Tako kot Kristusov križ se jim je tudi takšno gledanje na stvarnost in tak način življenja zdel neumen: »Judom v spotiko, poganom norost. Tistim pa, ki so poklicani, Judom in Grkom, je Mesija, božja moč in božja modrost« (1 Kor 1,23-24).

Izziv in priložnost

Morda je danes še bolj kot v velikih mestih Rimskega cesarstva vzdušje marsikje po svetu prežeto s hedonizmom: dobro se pogosto enači s tem, kar prinaša užitek, zlo pa z bolečino. So tudi nekateri, ki privzamejo stoično držo, da bi dosegli večje obvladanje samega sebe in postali bolj odporni na morebitne težave in neprijetnosti. A navsezadnje se temeljno vprašanje še vedno vrti okoli užitka in bolečine, in človekov pogled le stežka seže onkraj tako razmejenega ozemlja. To je posledica cele vrste dejavnikov: v velikem delu sveta so se možnosti za udobno življenje pomnožile, viri užitka in zabave so postali dostopnejši kot kdajkoli prej, bolečino pa je mogoče lajšati s takšno učinkovitostjo, ki je v zgodovini še ni bilo. V tem so nedvomno napredki, ki prinašajo veliko pozitivnega; vendar pa, kot se dogaja pri vsaki spremembi doživljanja sveta, vplivajo na način krščanskega

življenja. V tem kontekstu se lahko pripravljeno trpeti za Kristusa in prepričanje, da ima veselje svoje »korenine v obliki križa«, ^[2] zdita šokantna ali vsaj težko razumljiva. Vse to pa hkrati predstavlja izziv in priložnost.

Izziv je v tem, da je nekdo, ki želi živeti v božji bližini in sredi sveta, izpostavljen istim sporočilom kot njegovi sodobniki. Tok življenja bi ga lahko na primer silil v to, da Jezusovo sporočilo omili ali ga preoblikuje v neko *lahkotnejšo* različico. V bistvu gre za skušnjava nekega dobrodušnega krščanstva brez križa. Vendar so tu Gospodove besede: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. Kdor namreč hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil« (Mr 8,34-35); »Če pšenično zrno ne pade v zemljo

in ne umre, ostane sámo; če pa umre, obrodi obilo sadu« (Jn 12,24).

Kršćanstvo brez križa je namreč »posvetno in postane brezplodno«. ^[3]

Da bi živali v Kristusu in to življenje prinašali drugim, nas pot vodi preko križa. Kot pri mnogih drugih vprašanjih naše vere se tudi tu srečamo s paradoksom: »da bi Živali, je treba umreti«. ^[4]

Vendar pa hedonistično okolje prinaša tudi priložnosti. Drugačno obnašanje v primerjavi z njegovim okoljem kristjanu pogosto ponuja priložnost, da poda razloge za svoje upanje (prim. 1 Pt 3,15). Tako se je evangelizacija širila v prvih stoletjih: kakor da bi tema ustvarjala podlago za kontrast, na katerem lahko Kristusova luč zasije še jasneje. Ko dandanes kristjan živi v duhu daritve in se mirno oklene križa, s tem neizogibno poziva svoje sodobnike. Po eni strani je takšen način doživljanja bolečine – brez

dramatiziranja, brez obremenjevanja drugih – privlačen, tako kot sta privlačni Jezusova potrpežljivost in krotkost (prim. Mt 11,28-30). Po drugi strani pa prej ali slej sproži soočenje s temami, ki odpirajo vprašanja o veri: Kako mu uspe nositi to trpljenje v takšnem miru? Zakaj se ne upre? Od kod to veselje? Če uživa v dobrih stvareh življenja tako kot jaz, zakaj se jim včasih odreče? Kaj ima to opraviti z njegovim Bogom? In kaj se v svetu spremeni zaradi njegovih žrtev?

Edini odgovor: Kristus

Vsa ta vprašanja, ki se lahko kdaj pojavijo tudi v duši kateregakoli kristjana, imajo v bistvu »samo en pristen, dokončen odgovor: Kristus na križu«. ^[5] Če se je kristjan pripravljen zoperstaviti svojim okusom, se postiti, se žrtvovati za druge; če lahko trpljenje prenaša z veseljem, ne da bi samemu sebi

pripisoval pretiran pomen, je to zato, ker ve, da se Jezusovo trpljenje na skrivnosten, a resničen način še naprej uresničuje v teku zgodovine.

»V življenju Cerkve, v njenih preizkušnjah in stiskah, kot je to mojstrsko izrazil Pascal, je Kristus še naprej v agoniji vse do konca sveta.«^[6]

»Kristus tudi sedaj trpi v svojih udih, v celotnem človeštvu, ki naseljuje zemljo in katerega Glava, Prvorojenec in Odrešenik je.«^[7] Ko kristjan to dejstvo globoko doume, je razumljivo, da noče pustiti Gospoda samega s težo zla in trpljenja vsega sveta. Njegova pripravljenost trpeti tedaj ne izhaja iz nekakšnega puritanskega moralizma, ki se mu vsak užitek zdi sumljiv; prav tako ni omejena na zgolj asketsko odločitev ali stoičen pristop ... Njegova drža je v dobesednem pomenu *so-čutje*: izkustvo trpljenja, ki znova in znova presune Jezusovo srce, ter želja, da bi

ga spremljal in svoje srce zedinil z njegovim. Kot pravi sveti Pavel: »Zdaj se veselim, ko trpim za vas ter s svoje strani dopolnjujem v svojem mesu, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev« (Kol 1,24).

To je bila želja svetega Ignacija Antiohijskega, ko je okoli leta 110 na poti v mučeništvo zapisal: »Dovolite mi, da sem posnemovalec trpljenja svojega Boga! Kdor ima Njega v sebi, mora doumeti, kar hočem, in imeti sočutje z menoj, saj ve, kaj me teži.« Ta svetnik je postavil na glavo dojemanje tega, kar svet imenuje življenje in smrt: »Ne branite mi zaživeti, ne želite si, da umrem! Ko želim biti božji, me ne izročajte svetu in ne prevarite me s snovjo [z materialnimi stvarmi].«^[8] Ponovno gre za istega duha, ki je vodil svetega Pavla, da je mogel trditi: »za izgubo imam vse zaradi vzvišenosti spoznanja Kristusa Jezusa, mojega

Gospoda. Zaradi njega sem zavrgel vse in imam vse za smeti, da bi bil Kristus moj dobiček in da bi se znašel v njem« (Flp 3,8-9). Če biti z Jezusom od nas zahteva trpljenje in opustitev dobrih stvari, jih bomo pustili ob strani; ne zato, ker bi bile same po sebi smeti, ampak zato, ker bi dajati prednost vsemu temu pred Jezusom pomenilo, kot da bi hoteli iskali bisere na smetišču.

Kaplje krvi

Žrtev – izbrana, ko Gospod to zahteva, ali sprejeta, kadar jo dopušča, vedno pa ljubljena – se doživlja na pristno krščanski način izhajajoč iz Kristusovega srca, to pomeni, »z istim čutenjem«, kot je bilo v njem (prim. Flp 2,5). Da bi »čutili z njim«, da bi vstopili v to *sočutje*, nam je lahko v veliko pomoč premišljevanje Gospodovega trpljenja: kaj Jezus čuti ob pogledu na svoj križ? Poleg mnogih drugih

spoznanj, ki so lahko plod tega premišljevanja, je mogoče opaziti, da Kristusovo srce čuti naravno zavračanje bolečine, vendar jo prostovoljno sprejme v drži ljubezenske izročitve in upanju na vstajenje. Jezus se izroči v trpljenje z gotovostjo, da se nič od tega, kar bo pretrpel, ne bo izgubilo, da noben njegov napor ne bo zaman; da se bo križ spremenil v drevo življenja.

Ob misli na trpljenje je Jezus potil krvavi pot. To je fiziološki odziv, ki se pojavi zelo redko, v situacijah skrajne napetosti ali tesnobe. Jezusovo človeško srce v tistem trenutku izraža svojo popolno občutljivost; trpljenje in zlo dojema kot to, kar v resnici je: nekaj odvratnega. Čeprav se morda zdi samoumevno, je dobro spomniti na dejstvo, da Jezus ni izbral trpljenja in križa zaradi trpljenja samega, ampak je to prostovoljno sprejel kot »ceno, s katero smo bili odkupljeni«. ^[9] V

svojem molitvenem boju Jezus prosi svojega Očeta: »Če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene« (Mt 26,39), in nam tako pokaže, da je dobro, če se skušamo trpljenju izogniti. »Vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti,« doda Jezus, kajti v luči božje ljubezni ni dobro samo to, da križ sprejmemo, ampak celo, da se ga oklenemo.

Če je naš Gospod na predvečer svojega trpljenja občutil tesnobo (prim. Mt 26,37-38), nas ne sme presenetiti, da naše srce ob bolečini ali žrtvi čuti nekaj podobnega. Seveda ta odpor ni le nekaj zunanjega: včasih lahko tudi mi na lastni koži občutimo pohujšanje križa. Greh je rana, odprta v svetu in v naši lastni naravi; rana, ki je tako resnična, da povzroča pravi odpor ne le proti trpljenju, ampak tudi proti samemu dobremu, proti ljubezni in božjemu kraljestvu.^[10] Osvoboditev od greha se ne uresniči brez silnega

in bolečega pretresa: v tem svetu, v našem življenju, se dobro ne uresničuje na spontan način. Zato se božja ljubezen, čista ljubezen, ki lahko ozdravi bolno ljubezen, skrivnostno razodeva v povezavi s trpljenjem. Tako je to razumela sveta Terezija iz Kalkute: »Ljubezen zahteva daritev. A če ljubimo do te mere, da zaboli, nam bo Bog dal svoj mir in svojo radost ... Trpljenje samo po sebi ni nič, toda trpljenje, zedinjeno s Kristusovim pasijonom, je čudovit dar.«^[11]

Na vrtu Getsemani je Jezus na lastni koži občutil ta človeški odpor proti Očetovi odrešilni volji. A čeprav se mu je to po naravi upiralo, Jezus ni trpel na križu proti svoji volji, ampak ga je sprejel prostovoljno: »Nihče mi [življenja] ne jemlje, ampak ga dajem sam od sebe« (Jn 10,18). Trpljenje in križ sta bila posledica svobodne zavrnitve Kristusa s strani takratnih oblasti, kar odraža odpor človeškega

srca do božje ljubezni, ki je očitno viden tudi v ponavljajočih se mučeništvih v teku zgodovine Cerkve vse do danes. Jezus pa to svobodno odločitev svojih sodobnikov spremeni v dejanje ljubezni: »Moje telo [...] se daje za vas« (Lk 22,19). Jezus ve, da je ta daritev potrebna, da bi bila ljubezen na svetu spet mogoča: potrebno je, da nas On ljubi do konca (prim. Jn 13,1); da objame vse naše sovraštvo, vso našo brezbržnost, vso našo bedo ... S tem objemom se je začelo »ljubeče preobražanje«, ^[12] ki zahteva tudi naš objem, naš »da« križu. Samo tako lahko naša osebna zgodovina in zgodovina sveta skupaj z njim vstopita v vstajenje.

^[1] *Pismo Diognetu*, V.

[2] Sv. Jožefmarija, *Kovačnica*, št. 28;
Jezus prihaja mimo, št. 43.

[3] Frančišek, Homilija, 14. 9. 2021.

[4] Sv. Jožefmarija, *Pot*, št. 187.

[5] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 168.

[6] Benedikt XVI., Homilija, 18. 9. 2010. Prim. Pascal, *Misli*, 553. To je pred mnogimi stoletji razumel že sv. Avguštin: »On je bil povzdignjen v nebeške višave, vendar še naprej trpi na zemlji preko naporov, ki jih izkušajo njegovi udje« (Pridiga 98, o Gospodovem vnebohodu, 1-2; PLS 2, 494-495).

[7] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 168.

[8] Sv. Ignacij Antiohijski, *Pismo Rimljanom*, 6.

[9] Sv. Avguštin, O psalmu 21, 11,8. Prim. 1 Pt 1,18-19; 1 Kor 6,20; Iz 53,5.

^[10] Prim. Rim 5,12-17; 8,1-13.

^[11] Sv. Terezija iz Kalkute, citirano v: Brian Kolodiejchuk (ur.), *Come, be my Light*, Rider, New York, 2006, str. 146.

^[12] *Boj, bližina, poslanstvo (6) – »Večji od tvojega srca«*. Kesanje in sprava; opusdei.org.

Gonzalo de la Morena - Carlos Ayxelà

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/boj-blizina-poslanstvo-7-
svoje-zivljenje-dam-da-ga-spet-
prejemem-krscanski-pomen-daritve-1-
del/](https://opusdei.org/sl-si/article/boj-blizina-poslanstvo-7-svoje-zivljenje-dam-da-ga-spet-prejemem-krscanski-pomen-daritve-1-del/) (9. Apr. 2026)